

БАНКИ – ПРОФЕСІЙНІ УЧАСНИКИ ФОНДОВОЇ БІРЖИ

Серед широкого кола питань сучасної економічної науки важливого значення набувають проблеми розвитку та функціонування фондових бірж, оскільки вони є вагомим чинником економічного зростання країни. Адже їх діяльність спрямована на мобілізацію, розподіл та перерозподіл фінансових ресурсів через організацію укладання угод з купівлі-продажу цінних паперів та їх похідних.

Згідно з Законом України “Про цінні папери та фондову біржу” від 18.06.91 № 1202-ХІІ банки можуть бути професійними учасниками торгів на фондовій біржі. Тобто здійснювати підприємницьку діяльність з перерозподілу фінансових ресурсів за допомогою цінних паперів, забезпечувати його організаційне, інформаційне, технічного та інше обслуговування. На ринку цінних паперів професійну діяльність виконують юридичні і фізичні особи на підставі спеціальних дозволів (ліцензій), що видаються в порядку, встановленому чинним законодавством і нормативними документами Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку.

На фондовій біржі банківські установи забезпечують виконання таких видів діяльності:

- емісія цінних паперів (випуск власних цінних паперів);
- інвестиційна діяльність (вкладання коштів банку у цінні папери інших емітентів);
- посередницькі операції, що передбачають організацію операцій з цінними паперами від імені та за дорученням своїх клієнтів (брокерські операції, дилерські, довірчі, реєстраторські, депозитні, розрахунково-клірингові, консультаційні);
- депозитарна діяльність, тобто операції щодо надання послуг із зберігання та обслуговування угод з цінними паперами та обліку прав власності на них.

Участь банків у біржовому процесі має як позитивні, так і негативні сторони. До позитивних можна віднести наступні:

- допуск банків на фондовий ринок сприяє конкуренції між його учасниками, що передбачає зменшення витрат емітентів та інвесторів;
- вкладення банком коштів у цінні папери диверсифікує його активи, що підвищує його стабільність.

Проте є ряд негативних аспектів участі банків на фондовій біржі:

- операції з цінними паперами є більш ризиковим видом діяльності, ніж банківська справа;
- збитки банків від зміни курсової вартості цінних паперів або невдалого їх розміщення при емісії можуть дестабілізувати банківську систему;
- поєднання банківського та інвестиційного бізнесу здатне спричинити конфлікт інтересів між структурними підрозділами банку.

Отже, участь банків в операціях на фондовій біржі має визначальне значення щодо розвитку вітчизняного ринку цінних паперів. Здійснення інвестиційної, емісійної та посередницької діяльності банками на біржі сприяє мобілізації, розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів в країні. Через це особливе значення має вивчення специфіки біржової торгівлі банківськими установами та активна їх участь на фондовій біржі.

Калинець, К.С. Банки – професійні учасники фондової біржі [Текст] / К.С. Калинець // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : зб. тез доп. II Міжнародної науково - практичної конференції (31 травня – 1 червня 2007 р.) / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2007. – С. 55-56.